

Lieta C-607/21**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu****Datums, kurā lūgums reģistrēts Tiesā:**

2021. gada 30. septembris

Iesniedzējtiesa:*Conseil d'État* (Beļģija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2021. gada 14. septembris

Kasācijas sūdzības iesniedzēja:

XXX

Atbildētāja kasācijas tiesvedībā:*État belge* [Beļģijas valsts]**1. Tiesvedības priekšmets un fakti:**

- 1 Kasācijas sūdzības iesniedzēja – Marokas valstspiederīgā – 2011. gada 25. jūlijā ieradās Beļģijā.
- 2 2011. gada 21. septembrī viņa iesniedza pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai kā Beļģijas valstspiederīgā (viņas dēla) augšupēja radiniece.
- 3 2011. gada 21. oktobrī viņas pieteikums tika noraidīts ar tādu pamatojumu, ka ģimenes atkalapvienošanās Beļģijas valstspiederīgo augšupējiem radiniekiem likumā vairs nav paredzēta.
- 4 2015. gada 26. jūnijā kasācijas sūdzības iesniedzēja iesniedza jaunu pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai kā Eiropas Savienības pilsones un Nīderlandes valstspiederīgās N. E.K. ģimenes locekle; N. E.K. 2005. gada 11. februārī bija iesniegusi Anderlehtas [*Anderlecht*] (Beļģija) amatpersonai, kas veic civilstāvokļa aktu reģistrācijas funkcijas, deklarāciju par kopdzīvi ar kasācijas sūdzības iesniedzējas dēlu.
- 5 2015. gada 28. septembrī viņas pieteikums tika noraidīts.

- 6 2016. gada 14. aprīlī *Conseil du contentieux des étrangers* [Ārvalstnieku strīdu izskatīšanas padome] viņas prasību noraidīja.
- 7 2017. gada 9. novembrī kasācijas sūdzības iesniedzēja iesniedza jaunu pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai, pamatojoties uz *loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers* [1980. gada 15. decembra Likuma par ārvalstnieku ieceļošanu, uzturēšanos, apmešanos uz dzīvi un izraidīšanu] 40bis pantu kā Eiropas Savienības pilsones N. E.K. ģimenes locekle.
- 8 2018. gada 2. maijā viņas pieteikums tika noraidīts, citastarp ar tādu pamatojumu, ka dokumenti, kas iesniegti kā pierādījumi par viņas trūcīgumu (konkrētāk, Marokas nodokļu inspektora informācijas dokuments un Marokas apliecinājums par trūcīgumu, kas datēti ar 2011. gadu) un pierādījumi par mājsaimniecības finansiālo atbalstu (pierādījumi par naudas sūtījumiem 2010. un 2011. gadā), ko sniedzis viņas dēls un N. E.K., kuriem viņa, kā viņa apgalvo, vēlas pievienoties, ir pārāk seni, lai konstatētu viņai sniegto atbalstu viņas izcelsmes valstī pirms viņas pieteikuma par ģimenes atkalapvienošanos. Turklāt nekādi pirkuma čeki, dāvanu kartes, rēķinu atgādinājumi un ceļojuma apdrošināšanas sertifikāts no *Maroc Assistance Internationale* nepierāda, ka šos izdevumus būtu apmaksājusi mājsaimniecība, kurai viņa vēlas pievienoties.
- 9 Ar 2019. gada 30. augusta spriedumu *Conseil du contentieux des étrangers* noraidīja kasācijas sūdzības iesniedzējas celto prasību. Vispirms tā atgādināja, ka savā 2007. gada 9. janvāra spriedumā lietā *Jia* (C-1/05, EU:C:2007:1) Tiesa attiecībā uz Padomes Direktīvu 73/148/EEK (1973. gada 21. maijs) par dalībvalstu pilsoņu pārvietošanās un dzīvesvietas Kopienā ierobežojumu atcelšanu saistībā ar uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanu nosprieda, ka “[...] ar “būt to aprūpē [apgādībā]” ir saprotams fakts, ka Kopienas pilsoņa, kas dzīvo citā dalībvalstī EKL 43. panta izpratnē, aprūpē [apgādībā] ir ģimenes loceklis, kam ir vajadzīgs šā pilsoņa vai tā laulātā materiālais atbalsts, lai apmierinātu savas būtiskās vajadzības izcelsmes valstī vai valstī, no kuras šis ģimenes loceklis ir ieradies, brīdī, kurā tas lūdz atļauju pievienoties minētajam pilsonim”. Šajā lietā *Conseil du contentieux des étrangers* nolēma, ka 1980. gada 15. decembra Likuma par ārvalstnieku ieceļošanu, uzturēšanos, apmešanos uz dzīvi un izraidīšanu 40bis pantā paredzētais nosacījums “būt to apgādībā”, ņemot vērā iepriekš minēto spriedumu, ir jāsaprot tādējādi, kas attiecas uz [personu], kas bijusi apgādībā izcelsmes valstī pirms ierašanās Beļģijā. No tā arī izriet, ka, lai varētu uzskatīt, ka pieteikuma iesniedzējs ir tā ģimenes locekļa apgādībā, kuram viņš, kā viņš apgalvo, vēlas pievienoties, nepietiek ar to, ka minētajam ģimenes loceklim ir pietiekami ienākumi vai [abas personas] dzīvo kopā – vēl pieteikuma iesniedzējam ir jāpierāda, ka apgādnieka materiālais atbalsts viņam bija nepieciešams pieteikuma iesniegšanas brīdī.
- 10 2019. gada 3. oktobrī kasācijas sūdzības iesniedzēja iesniedza *Conseil d'État* [Valsts padomei] kasācijas sūdzību par pēdējo minēto nolēmumu.

2. Attiecīgās tiesību normas:

A. *Savienības tiesības*

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK

11 2. pants ir izteikts šādi:

“Definīcijas

Šajā direktīvā:

[..]

2) “ģimenes loceklis” ir:

a) laulātais;

b) partneris, ar ko Savienības pilsonis ir noslēdzis reģistrētas partnerattiecības, pamatojoties uz kādas dalībvalsts tiesību aktiem, ja uzņēmējas dalībvalsts tiesību aktos reģistrētas partnerattiecības ir noteiktas kā līdzvērtīgas laulībai, un saskaņā ar uzņēmējas dalībvalsts attiecīgajos tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem;

c) [..]

d) Savienības pilsoņa, kā arī viņa laulātā vai b) apakšpunktā definētā partnera apgādībā esošie tiešie augšupējie radnieki; [..]”.

B. *Beļģijas tiesības*

1980. gada 15. decembra likums par ārvalstnieku ieceļošanu, uzturēšanos, apmešanos uz dzīvi un izraidīšanu.

12 40bis pantā ir noteikts:

“[..]

§ 2. Par Savienības pilsoņa ģimenes locekļiem uzskata:

[..]

4° augšupējos radniekus vai laulātā vai 1. vai 2. punktā minētā partnera augšupējos radniekus, kas ir to apgādībā, kas tos pavada vai tiem pievienojas; [..]”

3. Lietas dalībnieku apsvērumi:

A. *Kasācijas sūdzības iesniedzēja*

- 13 Kasācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka Tiesa vairākos spriedumos ir precizējusi apgādībā esošas personas jēdzienu. Tas nozīmē faktisku atkarību, ko raksturo apstākļi, ka materiālo atbalstu ģimenes loceklim sniedz Savienības pilsonis, kurš izmantojis pārvietošanās brīvību, vai viņa laulātais. Turklāt materiālā atbalsta nosacījums ir jāizpilda augšupējā radnieka izcelsmes valstī vai valstī, no kuras tas ieceļo, brīdī, kad tas iesniedz pieteikumu par pievienošanos Savienības pilsonim. Šī judikatūra tika izstrādāta kontekstā, kurā pieteikuma par uzturēšanās atļauju iesniegšanas brīdis praktiski sakrīt ar brīdi, kad [persona] izceļo no izcelsmes valsts. Šajā lietā kasācijas sūdzības iesniedzēja atgādina, ka viņa savu izcelsmes valsti atstāja 2011. gadā un dažas dienas vēlāk iesniedza savu pirmo pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai, pamatojoties uz viņas kā Beļģijas valstspiederīgā augšupējās radnieces statusu. Pēc tam 2015. un 2017. gadā viņa iesniedza citus pieteikumus. Viņa apgalvo, ka, lai tiesībām uz brīvu pārvietošanos būtu lietderīga iedarbība un tā kā atkarības stāvoklis ir novērtējams izcelsmes valstī, ir jāņem vērā pierādījumi par materiālo atkarību izcelsmes valstī pieteikuma iesniegšanas brīdī, un laika ritējums nevar mainīt šā pierādījuma kvalitāti. Viņa uzskata, ka ar pārsūdzēto spriedumu, kurā nopriests pretēji, ir pārkāpts 1980. gada 15. decembra likuma 40*bis* panta 2. punkta 4. apakšpunkts un Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punkta d) apakšpunkts un ka ir nepieciešams vismaz uzdot prejudiciālus jautājumi Tiesai.

B. *Atbildētāja kasācijas tiesvedībā*

- 14 Atbildētāja kasācijas tiesvedībā uzskata, ka šis pamats ir nepieņemams, ciktāl ar to tiek apgalvots par Direktīvas 2004/38 pārkāpumu un ciktāl prasītāja aicina *Conseil d'État* izvērtēt iesniegto dokumentu pierādījuma spēku. Līdz ar to uzdotie prejudiciālie jautājumi neesot noderīgi strīda atrisināšanai.

4. *Conseil d'État* vērtējums

- 15 *Conseil du contentieux des étrangers* noraidīja prasītājas prasību, pamatojoties uz to, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru jēdziens “apgādībā esoša persona” ir jāizvērtē, ņemot vērā situāciju izcelsmes valstī pieteikuma par uzturēšanās atļauju iesniegšanas brīdī, un ka prasītājas iesniegtie dokumenti attiecas uz viņas situāciju 2011. gadā, nevis situāciju 2017. gadā, kad viņa iesniedza attiecīgo pieteikumu.
- 16 Ar savu 2019. gada 12. decembra spriedumu lietā *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Regroupement familial – Sœur de réfugié)*, C-519/18, EU:C:2019:1070,

kas pieņemts saistībā ar Padomes Direktīvu 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos, bet kurā ir tieša atsauce uz interpretāciju, kas sniegta attiecībā uz “nosacījum[u], saskaņā ar kuru ģimenes loceklim ir jābūt atkarīgam no apgādnieka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/38/EK”, Tiesa ir norādījusi:

“47 [...] tāda ģimenes locekļa statuss, kas ir “atkarīgs” no Savienības pilsoņa, kurš ir ieguvis uzturēšanās tiesības, prasa noteikt faktiski atkarību. Šī atkarība izriet no faktiskās situācijas, ko raksturo fakts, ka uzturēšanās tiesību turētājs nodrošina materiāla atbalsta sniegšanu ģimenes loceklim (spriedumi, 2004. gada 19. oktobris, *Zhu un Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 43. punkts; 2012. gada 8. novembris, *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, 55. punkts; 2014. gada 16. janvāris, *Reyes*, C-423/12, EU:C:2014:16, 20. un 21. punkts, kā arī 2016. gada 13. septembris, *Rendón Marín*, C-165/14, EU:C:2016:675, 50. punkts).

48 Visbeidzot, lai konstatētu šādas atkarības esamību, uzņemtajai dalībvalstij vajadzētu izvērtēt, vai, ņemot vērā ekonomiskos un sociālos apstākļus, ģimenes loceklis nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības. Materiālās palīdzības nepieciešamībai ir jābūt pastāvējušai ģimenes locekļa izcelsmes valstī vai valstī, no kuras viņš/viņa ir nācis, iesniedzot pieteikumu par pievienošanos Savienības pilsonim (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 9. janvāris, *Jia*, C-1/05, EU:C:2007:1, 37. punkts, kā arī 2014. gada 16. janvāris, *Reyes*, C-423/12, EU:C:2014:16, 22. un 30. punkts).”

- 17 *Conseil d'État* uzskata, ka, ja ārvalstnieks, kurš vēlas izmantot ģimenes atkalapvienošanos, jau vairākus gadus uzturas valstī, kurā atrodas Savienības pilsoņa dzīvesvieta, kuram viņš vēlas pievienoties, un jau nesekmīgi ir iesniedzis pieteikumus par atkalapvienošanos, kā tas ir šajā lietā, Tiesas sniegtā interpretācija tomēr nav pietiekama, lai saprastu, vai apgādības kritērijs ir jāizvērtē, ņemot vērā situāciju, kas ir daudz senāka par pieteikuma iesniegšanas brīdi, vai tomēr tā katrā ziņā ir jāizvērtē, ņemot vērā situāciju brīdī, kad tiek iesniegts minētais pieteikums.

5. Prejudiciālie jautājumi:

- 18 Eiropas Savienības Tiesai tiek uzdoti šādi prejudiciāli jautājumi:

1. Vai, izvērtējot apgādībā esošas personas jēdzienu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, 2. panta 2. punkta d) apakšpunkta izpratnē, ir jāņem vērā tāda pieteikuma iesniedzēja situācija, kurš jau uzturas valstī, kurā atrodas apgādnieka dzīvesvieta?

2. Ja atbilde uz pirmo jautājumu būtu apstiprinoša, vai attieksmei pret pieteikuma iesniedzēju, kurš šajā valstī uzturas likumīgi, ir jāatšķiras no attieksmes pret pieteikuma iesniedzēju, kurš tajā uzturas nelikumīgi?

3. Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, 2. panta 2. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai personu varētu uzskatīt par apgādībā esošu un līdz ar to uz viņu attiecināt šajā tiesību normā ietvertu ģimenes locekļa definīciju, tiešs augšupējs radnieks var atsaukties uz faktisku materiālās atkarības situāciju izcelsmes valstī, ko pierāda dokumenti, kas izsniegti daudzus gadus pirms pieteikuma iesniegšanas uzturēšanās atļaujas saņemšanai Eiropas Savienības pilsoņa ģimenes locekļa statusā, ar tādu pamatojumu, ka izceļošana no izcelsmes valsts un pieteikuma par uzturēšanās atļauju iesniegšana uzņēmējvalstī nenotika vienlaikus?

4. Ja atbilde uz trešo jautājumu būtu noliedzīga, pēc kādiem kritērijiem ir novērtējama tāda pieteikuma iesniedzēja materiālās atkarības situācija, kurš, būdams augšupējs radnieks, lūdz atļauju pievienoties Eiropas pilsonim vai viņa partnerim, lai gan viņš, iesniedzot pieteikumu uzreiz pēc viņa izceļošanas no savas izcelsmes valsts, nebija varējis saņemt uzturēšanās atļauju?